שבומת יד בבהמה כשרה. וה״ה נחתכו דדוקא נחתכו רגליה

בעלת ה' רגלים או שאין לה אלא שלשה ה"ז מום ואמר רב הונא

לא שנו אלא שחיסר ביד אבל ברגל טרפה נמי הוה:

טרפה אבל ידיה כשרה ולקמן (דף נח:) נמי אמרינן

עין משפם

נר מצוה

רל א ב מיי׳ פ״ח מהל׳

עשין סג טוש"ע י"ד סימן

נה סעיף א: רלא ג מיי׳ פ״י שם הלכה ד סמג שם

טוש"ע י"ד סימן נג סעיף

רלב ד מיי׳ שם הלכה ד

וט עיי קי פי פט סעיף בן: רלג ה מיי שם סמג שם

ס"ג: ס"ג: רלד ו טוש"ע י"ד סי' נב

סעיף א [ה]:

לעזי רש"י

.[פוינטור"א] פינטור"א]

שימה מקובצת

לו שהוא מנומר כמו

ס"א מתנקבת: ג] ורוב

צלעות מגינות עליה רוב

שהצלעות של עוף אינם

שוכבות על רחבז אלא על

וקודות

[וש"ע י"ד סי" נה

מוש"ע שם [סי' נג]

 ה) [לעיל נו.], ב) [לעיל יח:
ועיין בפרט"י ההתס],
ג) לעיל מב: לקמן עו.,
ד) ב"ב קל: לקמן עו. [לעיל ו) בס"ח: רגיל בתרנגולים,

הגהות מהר"ב רנשבורג

א] תום' ד"ה דלמא וכו' וליכא מאן דפליג. נ"ב עיין ממורה י"א ע"ב ונדה כ"ה ע"א דאיכא מאן דפליג ול"ע ועיין כרו"פ סי נ' ס"ק ב' הרגיש בזה ודבריו שם ל"ע דודאי כוונת התום׳ דליכה מחן דפליג דטריפה מיהת הוי ודוק ותעכח:

מוסף רש"י

כנגדן בעוף. נמידי דאיתיה נעוף, המסס הכוחות ליחוהו וכית ופת יהכוסות פתמה בעוף (לעיל נו.). נהרא נהרא ופשטיה. כל נהר מתפשט במקום שהוא מתפסט במתקום שיאתו רגיל שם, כלומר כל מקום הולך אחר מנהגו יווי). שנחתכו רגליה. האחרונים (לקמן עו.). וכן שניטל. אפילו לא נחתך העלם (שם). צומת הגידין. למעלה מארכונה הוא וסמוך לה ומו טופים של של חוטין והן אומן שלשה חוטין שנוטלין מנקרי הבשר מחלולית העלם שקורין לינקרו"ן (שם). שהרי חותכה מכאן וחיתה. נחתך בשר רגלים למעלה מצומת הגידין ולא נשבר ות הגידין ולא נשבר העלם למטה במקום לומת הגידין אע"פ שנמוך מכאן טרפה, כדאמרינן לקמן וכן שניטל לומת הגידין, בפרק בהמה המקשה (עו.) ואע"פ שלא נחתך העלם (לעיל מה:) לו: חתוך סימנים או גיד לוארה ומתה, חתוך כל כתפיה וחיה (לעיל נה:).

באחוות עינים. ולא נגע בו ולא הזיקו אלא דנדמה לאביו כאילו נשחט לפי שלא היה רולה ליגע במעיים שלא יהפך בהן: לנא. סל: דאנקורי. עופות שנשתברו רגליהן בארכובה למטה או למעלה מארכובה ואין הענם יונא לחוך. ובתשובת הגאונים מנאתי עוף שחור

בוא ושל מים בוא ובמצחו חברבורום לבנות ועל שם כך נקרא אינקורי שהוא מנומר כמו אניקוב פינטור"א ובעיר הואת יש מהן: בלומת הגידין. שיהו ששה עשר חוטין קיימין כדאמרינן בפרק בהמה המקשה (לקמן עו:) והוא בשפולו של עלם השוק סמוך לארכובה: יד. כתף: שמוטת ירך. בוקא דאטמא דשף מדוכתיה ואיעכול ניביהה): שמוטת גף. פרק עליון המחובר בגבה: טרפה דחיישינן שמח ניקב הריחה. לפי שהריאה נחבאת בין הצלעות וקרום הבשר רך ודק בין ללע לללע וכששומטת גפה שמתנתקת הריחה עם הגף: מיבדק. הריאה. מכנים קנה דק בגרגרת ונופח בריאה ואם הרוח יולא טרפה ואם לאו כשרה: כעלה של וורד. דקה ואדומה: בין אגפים. בין כנפיה: דלא מיטריף בה. אם ניקבה: כנגדן בעוף. אלמא ניקבה הריאה דבהמה ה״ה לעוף: לא לינפל. אם נפלה מן הגג דאמרן לריכה בדיקה א"ל לבדוק בריאה: ולא ליחמר. בנפלה לאור שבודקין המעיים שמא הוריקו א"ל לבדוק הריאה: ורוב ללעות מגינות עליה. מרוב ריוח הללעות מגין עליה שהצלעות אינן שוכבות על רחבן אלא על חודן וכולן רחבן לפנים והריאה נחבאת ביניהם: של בריבי. חזקיה שהיה גדול בדורו: ניכר שחינו בקי בתרנגולים. אינו רגיל לאכול תרנגולים! לפיכך לא ידע אם יש להן ריאה ולשון בדיחותא הוא: נהרא נהרא ופשטיה. אין פשטי הנהר דומין זה חריף וזה עומד כך אין מנהג המקומות דומות ורב כשרה סבירא ליה וראה בני פומבדיתא שנהגו בו איסור ולא התירו בפניהם ורב יהודה מפומבדיתא הוה וסבר דרב טרפה ס"ל: לומת הגידין. מקום שהגידין לומחין מתחברין ומתהדקין לשון חומך לומתו דפסחים (דף מ.). השטריינט"ה בלע"ז: שמוטת ירך בעוף כשר. והרי הכל ניטל וכל שכן אם ניטל לומת הגידין לבדן: מתניתין ידענה. בפרק בהמה המקשה (לקמן עו.) וכן שניטל לומת הגידים לבדן וכל הארכובה קיימת: וכן בעוף. דאם ניטל לומת הגידין טרפה: אמר

ליה. רבי אבא דילמא מדאגמריה רב לרב הונא דשמוטה כשרה והתם אמר וכן בעוף שני ליה בין שמוטה לחתוכה ובשמוטה כשרה ואפי׳ ניטלה כולה ובחתוכה טרפה אפילו לומת הגידין לבדן: אמר ליה. רבי ירמיה לרבי אבא: ואת מפרש שמעתין דרב. מדנפשיך לאו דידך הוא דבפירוש אמר רב: אמר ליה אין לא גרסינן: רבי זירא ורבי אבא תרוייהו מבבל הוו וסלקו להתם ורבי זירא סליק ברישא וקאמר ליה ר' אבא חייך אחר שעלית מבבל הלום:

הוה

וחייטיה לכרסיה: "נשתברו רגליה: ההוא צנא דאינקורי דאתיא לקמיה דרבא יבדקיה רבא בצומת הגידין ואכשריה אמר רב יהודה אמר רב ישמומת יד בבהמה כשרה (שמומת ירך בבהמה מרפה) ישמומת ירך בעוף מרפה שמומת גף בעוף מרפה חיישיגן שמא ניהבה הריאה ושמואל אמר התיבדק וכן אמר ר' יוחנן תיבדק חזקיה אמר אין ריאה לעוף ור' יוחנן אמר יש לו וישנה כעלה של וורד בין אגפים מאי אין ריאה לעוף אילימא דלית ליה כלל והא קא חזינא דאית ליה אלא דלא מיטריף ביה 🌣והתני לוי טרפות שמנו חכמים בבהמה כנגדן בעוף יתר עליהן עוף נשבר העצם אע"פ שלא ניקב קרום של מוח אלא יאין לו לא לינפל ולא ליחמר מ"מ אמר רב חנה הואיל ורוב צלעותיה מגינות עליה והא מרא"ר יוחנן יש לו וישנה כעלה של וורד בין אגפיים מכלל דחזקיה סבר דלית ליה אלא אמרי במערבא משמיה דר' יוםי ברבי חנינא מדבריו של בריבי ניכר שאינו בקי בתרנגולין אמר רב הונא אמר רב שמומת ירך בעוף כשרה א"ל רבה בר רב הונא לרב הונא והא רבנן דאתו מפומבדיתא אמרו רב יהודה משמיה דרב אמר שמומת ירך בעוף מרפה אמר ליה ברי סנהרא נהרא ופשמיה אזל רבי אבא אשכחיה לרב ירמיה בר אבא דקא בדיק בצומת הגידין אמר ליה למה ליה למר כולי האי והא רב הונא אמר רב שמומת ירך בעוף כשרה אמר ליה אנא יומתניתין ידענא בהמה שנחתכו רגליה מן הארכובה ולמטה כשרה מן הארכובה ולמעלה פסולה וכן שניטל צומת הגידין ואמר רב עלה וכן בעוף אי הכי קשיא דרב אדרב אישתיק אמר ליה דלמא שני לה בין שמומה לחתוכה א"ל ואת מפרשת שמעתתיה דרב בפירוש אמר רב שמומה כשר' חתוכה פסולה יואל תתמה שהרי חותכה מכאן ומתה חותכה מכאן וחיתה כי סליק ר' אבא אשכחיה לרבי זירא דיתיב וקאמר אמר רב הוגא אמר רב שמומת ירך בעוף מרפה אמר ליה חיי דמר מיומא דסליק מר להכא

באחוזת עינים אינגיד ואיתנח עול למעייניה

שמומת ירך. פי׳ בקונטרס בוקא דאטמא דשף מדוכתיה ואיעכול ניביה והדין עמו דכולה שמוטה דשמעתין באיעכול ניביה איירי בבהמה ובעוף אבל לא איעכול כשר כך פסיק לעיל (דף נד:) והלכתא אפילו אפסיק נמי כשרה עד דאיעכול איעכולי והשתא ניחא מה דנקיט בכוליה שמעתין שמוטה ולא נקט דשף מדוכתיה כדנקט רב מתנא לעיל (דף נד:) משום דרב מתנא אסר בלא איעכול ניביה אבל הכא דאיירי באיעכול ניביה שייך לשון שמוטה ולהכי מייתי לעיל דרב מתנא גבי אלו כשרות דוקא ולא מייתי דרב יהודה דהכא ועוד דרבי יוחנן האמר לעיל אלו טרפות דוקא למעוטי הא דרב מתנא ורבי יוחנן קאמר לקמן שמוטת ירך בעוף טרפה וה״ה בבהמה נמי טרפה מדתני לוי ולא חשיב ליה גבי יתר עליהן עוף ולא משמע דפליג עליה מדמקשינן לעיל מיניה אדרב ושמואל ועוד דלקמן בסוף שמעתא הלכה רווחת בישראל שמוטת ירך . בעוף טרפה וה״ה בבהמה כדפירשי ולעיל (דף נד:) פסקי' הלכה דאפילו אפסיק כשרה עד דאיעכול איעכולי ולכך נראה דכולה שמעתין איירי דאיעכול ניביה: לבה דיה דמר

דלוי דכל טרפות שמנו חכמים בבהמה

כנגדן בעוף ולפי המסקנא דמחלק

בין שמוטה לחתוכה ניחא ולרב הונא

אמר רב דמכשיר שמוטת ירך בעוף

כמו כן בבהמה מדתני לוי ומכשיר

אפילו באיעכול ניביה כדפרישנא

דכולה שמעתא באיעכול ניביה ואע"ג

דאפילו מאן דמיקל לעיל גבי ואלו

כשרות מודה באיעכול ניביה רב

הונא אמר רב מיקל בכולהו ומיהו

קלת תימה דלא מישתמיט בכולה

שמעתין למינקט בחד דוכתא שמוטת

ירך בבהמה כשרה ולא מסתבר למימר

רבינו גרשום שנחתכו רגליהם: כולי האי והא אמר רב הונא אמר רב שמומת ירך בעוף כשרה. השתח ס"ד דשמוטה וחתוכה הכל אחד ואע"ג דבהמה טרפה כדמוכח מתניתין (לקמן דף עו.) דבהמה שנחתכו רגליה מן הארכובה ולמעלה מ"מ בעוף כשרה ושמא לא ידע השתא ברייתא

ההוא צנא דאינקורי. כלומר סל מלא עופות ליחמר ולא לינפל. כלומר שאם נפלה לאור לא נימא מחמרא הריאה ואם נפלה :לא נימא ניקבה הריאה לא נימא ניקבה הראה: מדבריו של ב״ר ניכר זהו חזקיה. שמוטת ירך רומפדרא רלט"ז: אי הכי קשיא דרב אדרב. כלומר הכא אמר שמוטת ירך . בעוף כשרה והכא אמר

> כלל דנקט עוף לרבותא וגם רבי הוה ירמיה שהביא ראיה לדבריו וא"ל אנא מתני׳ ידענא לא דקדק אלא מהא דאמר רב עלה וכן בעוף אבל מהא דאסרה מתניתין בבהמה לא רצה לדקדק ולומר כ"ש בעוף דזוטר חיותיה ולכך נראה דדוקא בעוף מכשיר רב הונא אמר רב ולא בבהמה ולית ליה ברייתא דלוי וַאע״ג דמקשינן מיניה לרב לעיל היינו אליבא דרב יהודה ודוחה: דילמא שני ליה בין שמומה לחתוכה. פי׳ נקונטרס דשמוטה כשרה ואפילו ניטלה כולה ובחתוכה טרפה אפילו בלומת

> הגידין לבדן וחימה מה רולה לומר שמפרש שאם ניטלה כולה

כשרה אם רוצה לומר שאם ניטל הירך ממקום שהיתה מחוברת באליה כשרה וחתוכה דטרפה כגון באותו עצם האמלעי שבו צומת הגידין בתחתיתו סמוך לפרק הארכובה הנמכרת עם הראש ולמעלה הוא תחוב בעלם הקולית שהוא עלם התחוב באליה ואע"ג דבאותו עלם האמלעי טרפה מ״מ בעליון שהוא עלם הקולית כשרה כדמפרש שחוחכה מכאן וחיה מכאן ומחה וזהו חימה דאפילו נבלה נמי מקריא אם ניטלה ירך וחלל שלה ניכר כדאמר רבי אלעזר פ״ק (לעיל כא.) או וליכא מאן דפליג ומה שייך לקרות זה שמוטה וזה חתוכה שתיהן חתוכות נינהו כיון דאיירי אפילו ניטלה כולה והיה לו לפרש כאן בפשיטות דשמוטה כשרה כגון דלא נחתכו רגליה אלא דשף מדוכתיה עלם הירך שקפץ ממקומו מחור שבעלם האליה שהוא תחוב בו אבל נחתכו טרפה אפילו בלומת הגידין: